

4. Working Together for a Change : Government, Business and Civil Partnerships for Poverty Reduction in Latin America and the Caribbean. – Washington, D.C. : The World Bank, 1999. – 176 p.

5. Yang Y. (ed.) Public Private Partnerships in the Social Sector – Issues and Country Experiences in Asia and the Pacific. – Asia Development Bank Institution, ABDI Policy Paper. – 2000. – №1. – 353 p.

КОНЦЕСІЙНІ ВІДНОСИНИ ЯК ФОРМА ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В ГАЛУЗІ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

А. С. НЕХОРОШЕВА, студентка гр. МОМГ-2014-1

Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова, м. Харків

Житлово-комунальне господарство, на даний момент розвитку країни, є однією з найбільш відсталих галузей економіки, з багатьма проблемами, які потребують нових шляхів їх вирішення. Протягом останніх років спостерігається зростаюча недостатність бюджетного фінансування проектів. Унаслідок низького рівня інвестиційної привабливості, реалізація таких проектів не може здійснюватися тільки підприємницькими структурами. Тому, одним із можливих шляхів розв'язання даної проблеми є врахування елементів державних і приватних інвестицій і відповідного контролю з боку органів влади та приватних структур.

Дослідженням проблематики державно-приватного партнерства в галузі житлово-комунального господарства присвячені роботи таких вчених: О. Вікарчук, М. Войнаренко, І. Бернштейн, М. Богуславський, З. Варналій, В. Денисюк, В. Осіпов, Т. Пузанов, Т. А. Коляда, Г. В. Стадник та інших.

Партнерство держави і бізнесу (державно-приватне партнерство – ДПП) спрямоване на «реформування державної власності з метою її більш органічного включення в систему ринкових відносин», являє собою «альтернативу приватизації життєво важливих і стратегічно значимих об'єктів державної власності» [1, с. 5]. Державно-приватне партнерство це свого роду «інституційний та організаційний альянс державної влади і приватного бізнесу з метою реалізації суспільно-значимих проектів у широкому спектрі сфер діяльності – від розвитку стратегічно важливих галузей економіки до надання суспільних послуг у масштабах всієї країни чи окремих територій» [2, с. 61]. Саме масштабність проектів стратегічного значення обумовлюють необхідність концентрації та об'єднання фінансових, матеріальних, управлінських ресурсів і інвестиційних зусиль держави й приватного сектору.

У 2010 р. Верховною Радою України був прийнятий Закон України «Про державно-приватне партнерство», який визначив, що в рамках здійснення державно-приватного партнерства, у тому числі й у сфері теплопостачання та водопостачання, між державою і приватними партнерами можуть укладатися

договори про концесію; спільну діяльність, розподіл продукції тощо. Як логічне продовження цього Закону 21.10.2010 р. Верховною Радою України був прийнятий Закон України «Про особливості передачі в оренду чи концесію об'єктів централізованого водо-, теплопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності», були внесені зміни до законів України «Про концесії», «Про місцеве самоврядування», «Про ціни і ціноутворення», Земельного кодексу України й інших законодавчих актів України.

Тобто, однією з механізмів подолання зазначених проблем може бути широко апробована світової практики концесійна форма державно-приватного партнерства. У законі України «Про концесії»: концесія – це надання з метою задоволення суспільних потреб уповноваженим органом державної влади чи органом місцевого самоврядування на підставі концесійного договору на платній та строковій основі вітчизняним або іноземним суб'єктам господарювання (концесіонерам) права на створення (будівництво) та/або управління (експлуатацію) об'єктом концесії за умови взяття концесіонером на себе відповідних зобов'язань, майнової відповідальності і підприємницького ризику (ч. 1 ст. 406 ГК України). Концесійна модель застосовується у галузях з тривалим терміном реалізації проектів, соціальній та тому випадку, коли передача прав власності потім від держави приватному партнеру виключається внаслідок дії політичних, правових чи економічних чинників.

Термінологічно поняття концесії походить від латинського слова «concessio», яке означає – згода, поступка, дозвіл, надання, наділення; відступ від будь – якого майна, права чи повноваження і розглядається принаймні у таких значеннях: 1) як відносини з використання переданих на визначених умовах концесіонером об'єктів публічної власності; 2) як владний публічний акт; 3) безпосередньо як об'єкти, що передаються; 4) як договір з передачі цих об'єктів. Таким чином, концесію можна розуміти і як правовідносини, які виникають між державою в особі уповноважених нею органів та підприємцями, іноземними компаніями чи іншими юридичними особами з приводу передачі їм на договірних засадах промислових підприємств, земельних ділянок з правом видобування корисних копалин, будівництва різноманітних об'єктів з метою розвитку або відновлення національної економіки та освоєння природних ресурсів [3].

Характерні ознаки концесії: її предметом завжди є державна (муніципальна) власність, а також монопольні види діяльності держави або муніципального утворення; одним із суб'єктів концесійної угоди виступає держава чи муніципалітет (в особі відповідних органів виконавчої влади); основна ціль – задоволення суспільних потреб; базується на договірній основі; передбачає зворотність предмета угоди, що надається приватному партнеру за плату, обумовлену в угоді [2, с. 69].

Яскравим прикладом концесійних відносин може слугувати будівництво у Львівській області пасажирського терміналу та приаеродромної інфраструктури аеропорту «Львів», автомобільної дороги Львів–Краковець і

трьох готельних комплексів, а також реконструкція міжнародного аеропорту «Львів», чотирьох готелів та Львівського обласного діагностичного центру.

Таким чином, від впровадження державно-приватного партнерства галузь житлово-комунального господарства отримає три головні переваги. По-перше, інноваційність, яка через упровадження нових фінансових та організаційних механізмів прискорить хід економічних реформ і швидше забезпечить конкретні результати. По-друге, проектний підхід дозволить підходити до вирішення проблем більш системно та навчить планувати не ресурси, а конкретні результати. По-третє, виховання партнерських відносин сприятиме появі відчуття причетності до розвитку території у громадян країни.

Список використаних джерел

1. Варнавский В. Г. Партнерство государства и частного сектора: формы, проекты, риски / В. Г. Варнавский. — Москва : Наука, 2005. — С. 5–40.
2. Дерябина М. Государственно-частное партнерство: теория и практика Москва : Дерябина // Вопросы экономики. — 2008. — № 8. — С. 61–77.
3. Гончарук Л. Поняття концесії концесійного договору в Україні //Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2011. – № 87. – С. 81.

СВІТОВИЙ ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ В УКРАЇНІ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА

А. В. ОСТАНКЕВИЧ, студентка гр. МГІС-2015

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, м. Харків*

Дослідження практики господарювання як економічно розвинених країн, так й країн, що розвиваються, свідчить про зростання активності застосування різних форм партнерства держави та приватного бізнесу у різноманітних галузях. Особливий інтерес до цієї практики спостерігається у пострадянських країнах. Це пояснюється багатьма прикладами успішного вирішення проблем не тільки у галузях інфраструктури (транспорті, житлово-комунальному господарстві, медицині, освіті тощо), а й в стратегічних сферах, що раніше перебували виключно у державній монополії (наприклад, військові та космічні розробки). У західній практиці така взаємодія держави та приватного бізнесу отримала назву Public-Private Partnership (PPP), тобто державно-приватного партнерства (ДПП).

Сучасне державно-приватне партнерство являє собою складне явище, що охоплює все більше нових сфер соціальної та економічної активності. Відбувається формування економічних, політико-правових та соціальних відносин між державою та бізнесом на всіх рівнях: від центрального до муніципального. Вже на муніципальному рівні на рівноправних засадах у таких відносинах приймають участь інститути громадянського суспільства та місцевого самоврядування.